

Православна вјеронаука – опис предмета

Сврха проучавања Православне вјеронауке у васпитно-образовном систему јесте да се пружи општи поглед на свијет и живот у духу православног предања и искуства вјере, тј. да се ученик уведе у област духовно-вјерског живота. Дакле, циљ наставе Православне вјеронауке је да се првенствено код ученика развије љубав према Богу, да се у њима образује истински људски лик и образ и да се припреме за активан хришћански живот у Цркви. Богословска основа Православне вјеронауке, односно вјерскога васпитања и образовања, јесте поучавање о Богу као Светој Тројици. Бог је Отац, Син и Свети Дух, заједница личности која се заснива на љубави. Богочовјечанска заједница, тј. заједница Бога и човјека, је испуњена у личности Господа Исуса Христа, а сада се остварује у Светој Литургији, заједничком учешћу свих чланова Цркве. Црква се у свијету приказује као литургијска заједница, односно Тијело Христово, што подразумијева заједницу свих Христу.

Православна вјеронаука осмишљена је као литургијска катихизација чија се сврха и вриједност не остварује само у школи, него се наставља у свијету и стварном животу. Та се вриједност може остварити тако да објективно и системски подстиче ученика да у свом животу живи знања стечена у школи. Кроз овакав васпитно-образовни развој се слободно остварује развијање самосвјесне и слободне личности, одговорне пред Богом и Црквом, као духовном заједницом којој припадају, гдје се не гради само вјерски, већ и морални, те културолошко-социолошки развој младе личности.

Православна вјеронаука утемељена начелима истине, вјере и љубави које произлазе из Светих тајни, а првенствено из Свете тајне крштења, са којом постајемо чланови Цркве Христове, и из Свете тајне причешћа (Свете Литургије) као истинскога – вјечнога начина постојања свијета и човјека. На овај начин Православна вјеронаука се не испољава само у проширивању сазнања, већ и остваривању осјећајног и искуственог у вјери. Свакако да се ове вриједности и начела усклађују са заједничким друштвено-културним вриједностима и дугорочним васпитно-образовним циљевима.

У свим васпитно образовним системима Православна вјеронаука се темељи на емпатији, љубави и одговорности према заједничком друштвеном добру, природи, раду, себи и другима, чувајући и поштујући личност сваког појединца. Дакле, као дио друштвено-хуманистичког подручја придоноси изградњи личног, културног и вјерског идентитета ученика који остварује властите потенцијале, разумије себе, друге, заједницу, свијет и њихове односе те га подстиче на рад и цјеложивотно учење, гдје се огледа развој кључних компетенција код ученика.

Кроз развијање знања из Православне вјеронауке, првенствено функционалног знања, и практиковањем вјерскога живота и хришћанских вриједности развијају се на конструктиван начин кључне компетенције (способности) као што су:

- критичко и аналитичко мишљење;
- иницијатива;
- рјешавање проблема;
- одговорно доношење одлука;
- социјално понашање;
- конструктивно управљање осјећајима;
- стваралаштво/креативност.

Кроз обласне структуре и предвиђене исходе, тј. током реализације наставних садржаја из Православне вјеронауке, долази се повремено у додир са другим научним подручјима и међупредметним темама са циљем да се подстиче интердисциплинарна и међупредметна сарадња са другим наставним предметима, првенствено унутар друштвено-хуманистичког, али и других васпитно-образовних подручја.

Православна вјеронаука према васпитно-образовном подручју припада друштвено-хуманистичком подручју.

Током изучавања Православне вјеронауке ученик стиче предвиђена знања о Богу, Божјем откривењу и црквеном животу, али се осим тога првенствено припрема за живот у заједници са Богом кроз Свете тајне. Дакле током изучавања Православне вјеронауке ученик не усваја само одређена знања о православном (духовном) и српском (националном) идентитету, већ се развија као слободна личност која учествује у животу Православне Цркве и друштвене заједнице. Због тога су предвиђени исходи учења из Православне вјеронауке прецизно дефинисали, не само шта ученик треба да зна, разумије и анализира, већ и шта може обављати развијањем специфичних вјештина и компетенција.

У формално-правном и организацијском смислу Православна вјеронаука је редовни и обавезни предмет за ученике чији родитељи/старатељи је слободно бирају на почетку основног, односно средњег образовања и релизује се под једнаким условима као и остали наставни предмети у школи. Православна вјеронаука се у Зеничко-добојском кантону изучава од првог разреда основне школе до краја средњошколског образовања у свим разредима и врстама васпитања и образовања. Реализује се са два часа седмично осим првог разреда основне школе и свих разреда гимназијског образовања у којима се реализује један час седмично.

Циљеви учења и подучавања предмета

- Увођење ученика у област духовно-вјерског живота, са посебним освртом на православну хришћанску вјеру којој припадају и учешће у Светој Литургији и Светим тајнама Православне Цркве;
- Да ученици постану добро и правилно информисани о вјерском и националном идентитету, у складу с њиховим духовним и интелектуалним узрастом, те да се у оквиру породице уводе у практичан хришћански живот;
- Развијање осјећаја личне одговорности и самосвјесне обавезе, да би се могли правилно одредити према добру и злу као основним моралним категоријама;
- Оспособљавање самосвјесне и слободне личности, одговорне пред Богом и Црквом као духовном заједницом којој припадају;
- Подстицање правилног односа према породици и друштву, према људима који другачије живе, мисле и вјерују.

Обласна структура

Извори вјере

A

Ученик ће разумјети да су основни извори наше вјере засновани на Божјем Откривењу и они проистичу из њега. За нас православне хришћане постоји писано и усмено Божје Откривење. Усмено пренесено и чувано Божје Откривење назива се Свето предање, а писано Божје Откривење назива се Свето писмо, које се дијели на Свето писмо Старог и Новог завјета. Свето писмо, збирку књига Старог и Новог завјета, су написали различити писци надахнути Духом Светим, као доказ Божјег стварања, откривења и јављања човјеку.

Осим Светог предања и Светог писма у изворе наше вјере можемо уврстити и црквена исповиједања вјере који су дефинисани на Васељенским саборима, али и дјела многих Светих отаца који су настојали да Божанске истине појасне људима.

Кроз ову наставну област, ученик усваја да је Црква заједница Бога и људи. Према томе, у Цркви нико не може постојати одвојено и сâм за себе, без заједнице са другима. Цркву је основао сам Господ Бог с циљем да спаси човјека и све оно што је створио.

Апостол Павле, Цркву упоређује са организмом којем је глава Господ Исус Христос, а народ чини остатак тијела. Као што различити органи имају различите функције у једном тијелу, тако у Богочовјечанском тијелу (Цркви), људи са различитим даровима имају различите функције. Сходно оваквом схватању Цркве и себе, као дјелатног члана тог организма, ученик се формира као личност. Он себе не може да види другачије, већ као биће заједнице, као личност непоновљиву и слободну, која има своју улогу и одговорност пред Богом и Црквом којој припада. Као активни члан Цркве, своје односе са другима гради према хришћанским начелима, имајући за циљ добијање Царства Небеског. Темељни израз Цркве је Литургија, кроз коју Црква добија свој идентитет. На Литургији, кроз Свету тајну Евхаристије, одвија се најприснија заједница људи са Богом.

Може се рећи да је „Црква“ основна област у изучавању Православне вјеронауке, јер кроз њу све остале области постају дјелатне. Крајњи исход ове наставне области је ученик, као једна непоновљива личност. Ученик се кроз Цркву формира као биће заједнице и као активни члан Цркве као Тијела Христовог - Заједнице многих у Христу.

Ученик усваја да су Богослужење и Свете тајне Цркве неодвојив сегмент хришћанског живота у Цркви. Богослужење и Свете тајне представљају служење свештенства и народа Божјег у црквеној заједници и сходно традицији, Цркве Божије, богослужења се савршавају у храмовима. Постоји више врста богослужења и Светих тајни.

Централно и најзначајније богослужење у Цркви је Света Литургија. Света Литургија представља врхунац живота у Цркви и кроз Литургију постајемо учесници заједнице нас са Богом и светима.

Према томе светост хришћанског живота огледа у Цркви кроз богослужења и учешћа у Светим тајнама Цркве. Потребно је да се трудимо да често, у складу са својим могућностима, активно присуствујемо и учествујемо на свим богослужењима и Светим тајнама, јер на тај начин стичемо љубав и навику за присуство на службама. Дакле, сврха поучавања кроз ову област јесте да ученик схвати значај и важност Светих богослужења и Светих тајни и да на тај начин тежи духовном узрастању.

Ученик разумије да је богословље наслеђе, тј. предање, читаве Свете и Апостолске Цркве, које је дефинисано саборним одлукама. Богословље је утемељено на Светом писму и светопредањском искуству Цркве, а разрађено и појашњено кроз учење Светих отаца. Ове истине вјере су општеприхваћене и општеобавезне за све чланове Православне Цркве.

Такође, ученик ће препознати да је богословље потврђено у искуству Свете Литургије, гдје кроз Свето Причешће, учествујемо у заједници са Оваплоћеним Господом Исусом Христом. Дакле, богословље исказује тајну Божјег откривења и уводи човјека у заједницу са Тројичним Богом.

Богословље тежи да изрази благодатно искуство и трансцендентну стварност, која је изнад ријечи, појмова или имена. Стога као што Црква живи и дјелује у свијету, тако и богословље тражи дијалог и комуникацију са историјском садашњошћу сваке епохе. Кроз богословље ће се ученику дати одговори на вјечна људска питања о смислу садашњег и будућег живота, те се богословље суочава са основним егзистенцијалним проблемима човјека и не остаје статично пред питањима која намећу савремени друштвени проблемима.

Кроз ријечи Господа Исуса Христа: „Ја сам пут и истина и живот.“ (Јн 14,6) треба јасно да усвојимо ко је дародавац живота и кроз кога можемо имати живот вјечни. Према томе, бити православни хришћанин не значи само испуњавати потребне норме и заповијести, већ се од нас тражи истинско и живо искуство вјере. Хришћански живот није повратак на нешто старо, већ живот по Јеванђељу, које је увијек актуелно и савремено, те надилази све временске, културолошке, националне и цивилизацијске слабости. Дакле хришћански живот захтијева стални подвиг и живо, активно учешће. Хришћански живот и постојање се суочава са темељним егзистенцијалним проблемима сваке епохе, као што су трагање и борба за слободом, жеља за пажњом, бригом и љубављу, превазилажење смрти итд. Црква и православни хришћани не смију да остану пасивни пред питањима која намећу савремени друштвени проблеми, савремена технологија, култура и цивилизација, већ је наша дужност и обавеза да се са њима суочимо и покажемо се као слободни и храбри Богоносци и Христоносци.

Odgojno-obrazovni nivo i razred

- Osnovno
- 1

Godine učenja i podučavanja predmeta: 1

A Извори вјере

[A.1.1](#)

[A.1.2](#)

B Црква

[B.1.1](#)

[B.1.2](#)

C Богослужење и

Свете тајне

[C.1.1](#)

[C.1.2](#)

[C.1.3](#)

D Богословље

[D.1.1](#)

[D.1.2](#)

[D.1.3](#)

E Живот

[E.1.1](#)

[E.1.2](#)

[E.1.3](#)

A
Извори
вјере

A.1.1

Ученик може да разумије да се Бог стално открива људима.

A.1.2

Ученик може да препозна да је откривање Бога људима записано у Светом писму.

KLJUČNI SADRŽAJI

Божије Откривење.

KLJUČNI SADRŽAJI

Свето Писмо.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

В
Црква

В.1.1

Ученик може да усвоји да су у Цркви сви једнаки.

В.1.2

Ученик препознаје потребу и радост празника у црквеном животу хришћана.

KLJUČNI SADRŽAJI

Црква као заједница.

KLJUČNI SADRŽAJI

Празници - Божић, Васкрс, крсна слава.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

С
Богослужење и Свете тајне

С.1.1

Ученик усваја да је Света Литургија најважније богослужење.

С.1.2

Ученик може да опише да кроз крштење постајемо православни хришћани.

С.1.3

Ученик може да опише шта је молитва и како се моли.

KLJUČNI SADRŽAJI

Света Литургија.

KLJUČNI SADRŽAJI

Света Тајна Крштења.

KLJUČNI SADRŽAJI

Молитва.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

Д
Богословље

Д.1.1

Ученик разумије ко су православни хришћани.

Д.1.2

Ученик може да препозна да је Бог Творац свега.

Д.1.3

Ученик може да усвоји како Бог ствара свијет и човјека из љубави.

KLJUČNI SADRŽAJI

Православни хришћани.

KLJUČNI SADRŽAJI

Бог - Творац свега

KLJUČNI SADRŽAJI

Стварање свијета и човјека.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

E Живот	E.1.1 Ученик може да препозна како је школа један нови почетак и нови начин живота.	E.1.2 Ученик разумије и уважава друге поред себе.	E.1.3 Ученик може да опише неке обичаје за Божић, Васкрс, Крсну славу итд.
	KLJUČNI SADRŽAJI Школа - нови почетак.	KLJUČNI SADRŽAJI Разумијевање и уважавање.	KLJUČNI SADRŽAJI Православни обичаји.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		

- Osnovno
- 2

Godine učenja i podučavanja predmeta: 2

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.2.1	B.2.1	Свете тајне	D.2.1	E.2.1
A.2.2	B.2.2	C.2.1	D.2.2	E.2.2
A.2.3		C.2.2	D.2.3	E.2.3
A.2.4		C.2.3		
A.2.5				
A.2.6				

A Извори вјере	A.2.1	A.2.2	A.2.3
	Ученик може да препозна и опише слику Божијег стварања свијета и човјека;	Ученик може да опише живот Адама и Еве и њихових потомака.	Ученик може да се упозна са животом Исака и Јосифа;
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Божије стварање свијета и човјека.	Живот Адама и Еве у Рају; Потомци Адама и Еве.	Живот Исака и Јосифа.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		
	A.2.4	A.2.5	A.2.6
	Ученик може да опише тежак живот Јевреја у Египту;	Ученик може да упозна најважније догађаје из Мојсијевог живота.	Ученик може да опише излазак Јевреја из Египта, путовање по пустињи, прелазак преко ријеке Јордан и улазак у Обећану земљу.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Живот јевреја у Египту.	Мојсијев живот.	Излазак из Египта; Путовање по пустињи; Примање десет Божијих заповијести; Улазак у обећану земљу.

В Црква	В.2.1	В.2.2	
	Ученик може да препозна јеврејски народ као праслику новозавјетне Цркве.	Ученик може да упореди одређене старозавјетне догађаје са догађајима новозавјетне Цркве.	
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	
	Јеврејски народ - праслика новозавјетне Цркве.	Старозавјетне праслике догађаја Новозавјетне Цркве.	
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		
С Богослужење и Свете тајне	С.2.1	С.2.2	С.2.3
	Ученик може да покаже како се треба правилно прекрстити;	Ученик може да покаже како се треба правилно молити;	Ученик може да процијени смисао и важност молитве.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Правилно се прекрстити.	Како се молити.	Важност молитве.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		
D Богословље	D.2.1	D.2.2	D.2.3
	Ученик може да објасни Велики потоп.	Ученик може да схвати значај Аврамове вјере.	Ученик може да појасни догађај примања Десет Божијих заповијести.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Велики потоп.	Аврамова вјера.	Примање десет Божијих заповијести.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		

<p>E Живот</p>	<p>E.2.1</p> <p>Ученик може да покаже како треба правилно поздравити родитеље и старије;</p>	<p>E.2.2</p> <p>Ученик може да покаже како треба поздрављати и ословљавати свештеника.</p>	<p>E.2.3</p> <p>Ученик може да препозна правилан однос према родитељима и старијим особама.</p>
	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Поздрави.</p>	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Ословљавање свештеника.</p>	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Правилан однос према родитељима и старијим особама.</p>
<p>PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA</p>			
<p>Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".</p>			

- Osnovno
- 3

Godine učenja i podučavanja predmeta: 3

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.3.1	B.3.1	Свете тајне	D.3.1	E.3.1
A.3.2	B.3.2	C.3.1	D.3.2	E.3.2
A.3.3		C.3.2	D.3.3	
A.3.4		C.3.3	D.3.4	
			D.3.5	
			D.3.6	

A Извори вјере	A.3.1	A.3.2	A.3.3
	Ученик може да опише догађаје рођења и увођења у храм Пресвете Дјеве Марије.	Ученик може да опише догађај рођења Светог Јована Крститеља.	Ученик може да опише догађај рођења Христовог и догађаје у вези са бјекством Свете породице у Египат
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Рођење и увођење у храм Свете дјеве Марије.	Рођење Светог Јована Крститеља.	Христово рођење – Божић; Бјекство Свете породице у Египат.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".		
	A.3.4		
	Ученик може да наброји прве апостоле Христове.		
	KLJUČNI SADRŽAJI		
	Први апостоли Христови.		

В
Црква

В.3.1

Ученик може да опише догађаје страдања Господа Исуса Христа које Црква молитвено обиљежава током Страсне седмице.

В.3.2

Ученик може да препозна значај Христовог Васкрсења и Вазнесења.

KLJUČNI SADRŽAJI

Страдање Господа Исуса Христа.

KLJUČNI SADRŽAJI

Васкрсење Христово и јављања након Васкрсења.

Вазнесење Христово.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".

С
Богослужење
и Свете
тајне

С.3.1

Ученик разумије значај празника Благовијести.

С.3.2

Ученик може да опише и препозна значај догађаја Христовог Преображења.

С.3.3

Ученик може да опише догађај Тајне вечере и установљења Свете тајне причешћа.

KLJUČNI SADRŽAJI

Благовијести

KLJUČNI SADRŽAJI

Христово Преображење.

KLJUČNI SADRŽAJI

Тајна вечера.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".

Д
Богословље

Д.3.1

Ученик може да појасни догађај поклоњења пастира и мудраца

Д.3.2

Ученик разумије смисао и значај Христовог крштења.

Д.3.3

Ученик може да анализира Христова чуда.

KLJUČNI SADRŽAJI

Поклоњење пастира и мудраца.

KLJUČNI SADRŽAJI

Крштење Христово.

KLJUČNI SADRŽAJI

Христова чуда.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".

D.3.4

Ученик може да схвати догађај и смисао васкрсења Лазаревог.

KLJUČNI SADRŽAJI

Лазарево васкрсење.

D.3.5

Ученик може да објасни начин уласка Господа Исуса Христа у Јерусалим.

KLJUČNI SADRŽAJI

Христов улазак у Јерусалим.

D.3.6

Ученик може да објасни Јудино издајство и понашање других апостола.

KLJUČNI SADRŽAJI

Јудино издајство и понашање других апостола.

**Е
Живот**

E.3.1

Ученик може да препозна поуке у Христовим причама и примијени их у животу.

KLJUČNI SADRŽAJI

Христове поучне приче.

E.3.2

Ученик може да анализира поуке у Бесједи на гори.

KLJUČNI SADRŽAJI

Бесједа на гори.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелку "Учење и подучавање".

- Osnovno
- 4

Godine učenja i podučavanja predmeta: 4

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.4.1	B.4.1	Свете тајне	D.4.1	E.4.1
A.4.2	B.4.2	C.4.1	D.4.2	E.4.2
A.4.3	B.4.3	C.4.2	D.4.3	E.4.3
A.4.4			D.4.4	E.4.4
A.4.5			D.4.5	
A.4.6				

A Извори вјере	A.4.1	A.4.2	A.4.3
	Ученик може да наброји Божије заповијести.	Ученик може да упореди и анализира шта уређују Старозавјетне Божје заповијести на првој, а шта на другој каменој плочи.	Ученик може да изложи и објасни двије највеће Христове заповијести.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Десет Божијих заповијести.	Десет Божијих заповијести.	Божије заповијести о љубави.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелку "Учење и подучавање".		
	A.4.4	A.4.5	A.4.6
	Ученик препознаје поријекло и изворе Православне вјере	Ученик може да схвати значај и наброји најважније књиге Светог писма.	Ученик може да наброји 12 чланова Символа вјере.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Поријекло и извори православне вјере.	Свето писмо и његова подјела.	Символ вјере.

В Црква	В.4.1 Ученик може да препозна важност исповиједања Символа вјере у Цркви.	В.4.2 Ученик може да рашчлани и анализира да је Црква једна, света, саборна и апостолска	В.4.3 Ученик може да спозна значај Цркве за спасење људи и разумије Божје дјеловање у Цркви кроз Свете тајне.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI

KLJUČNI SADRŽAJI

Хришћанско исповиједање вјере.

KLJUČNI SADRŽAJI

Црква - једна, света, саборна и апостолска.

KLJUČNI SADRŽAJI

Божје дјеловање у Цркви кроз Свете тајне.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелку "Учење и подучавање".

С Богслужење и Свете тајне	С.4.1 Ученик може да наброји и објасни сваку Свету тајну, те упореди и анализира које су то поновљиве, а које непоновљиве Свете тајне.	С.4.2 Ученик може да процијени важност приступања и учешћа у Светим тајнама.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI

KLJUČNI SADRŽAJI

Свете тајне Крштења, Миропомазања, Покајања, Причешћа, Брака, Свештенства и Јелеосвећења.

KLJUČNI SADRŽAJI

Свете тајне и њихов значај.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелку "Учење и подучавање".

D Богословље	D.4.1	D.4.2	D.4.3
	Ученик може да схвати постојање једног Бога Творца свега видљивог и невидљивог	Ученик може да дефинише појам идола и других богова	Ученик може да разумије суштину хришћанске вјере и објасни садржај сваког члана Символа вјере.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Бог-Творац и Сведржитељ.	Идоли.	Дванаест чланова Символа вјере.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".		
	D.4.4	D.4.5	
	Ученик може да појасни и дефинише ко је Друго Лице Свете Тројице, Господ Исус Христос, а ко је Треће Лице Свете Тројице, Дух Свети.	Ученик може да спозна шта је васкрсење мртвих и живот будућег вијека.	
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	
	Господ Исус Христос (Син Божији, Оваплоћење, Распеће, Васкрсењеи Вознесење).	Васкрсење мртвих и живот будућег вијека.	
	Дух Свети (Животворни и од Оца исходи).		
E Живот	E.4.1	E.4.2	E.4.3
	Ученик може да закључи шта нам се наређује, односно забрањује Божјим заповијестима и спозна значај испуњавања Божјих заповијести.	Ученик може да разумије непотребно узимање имена Божјег и схвати светковање седмог дана – Дана Господњег.	Ученик може да препозна значај поштовања родитеља.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Десет Божијих заповијести.	Један Бог. Дан Господњи.	Поштовање родитеља.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".		

E.4.4

Ученик може да објасни
гријехове: убиство,
прељуба, крађа, лаж и
жеља за посједовањем
нечега туђег.

KLJUČNI SADRŽAJI

Убиство, прељуба, крађа, лаж и жеља за посједовањем нечега туђег.

- Osnovno
- 5

Godine učenja i podučavanja predmeta: 5

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.5.1	B.5.1	Свете тајне	D.5.1	E.5.1
A.5.2	B.5.2	C.5.1	D.5.2	E.5.2
	B.5.3	C.5.2	D.5.3	E.5.3
		C.5.3	D.5.4	E.5.4
		C.5.4	D.5.5	
		C.5.5		
		C.5.6		

A Извори вјере	A.5.1	A.5.2	
	Ученик може да разумије да се Бог кроз светитеље и свете открива људима.	Ученик може да процијени значај откривања Божјег у Светој Литургији.	
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	
	Светитељи.	Света Литургија.	
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		
B Црква	B.5.1	B.5.2	B.5.3
	Ученик може да објасни шта је храм и анализира изглед храма	Ученик може да наброји и разликује степене свештених лица.	Ученик може да појасни значај и улогу икона у Православној Цркви.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Храм.	Свештена лица.	Иконе.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		

С Богослужење и Свете тајне	С.5.1 Ученик може да наброји облике богослужења и дефинише дневни круг богослужења.	С.5.2 Ученик може да појасни шта је Света Литургија и препозна значај учешћа у Светој Литургији.	С.5.3 Ученик може да анализира укратко дијелове Свете Литургије.
	KLJUČNI SADRŽAJI Свакодневна Богослужења и Света Литургија.	KLJUČNI SADRŽAJI Света Литургија.	KLJUČNI SADRŽAJI Дијелови Свете Литургије.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".		
	С.5.4 Ученик може да објасни шта су свете сасуде и одежде.	С.5.5 Ученик може да наброји и објасни богослужбене књиге.	С.5.6 Ученик може да појасни ко врши и шта су, те разумије значај и улогу: молитви за упокојене, великог и малог освећења воде и других црквених обреда и молитви.
	KLJUČNI SADRŽAJI Свете сасуде и одежде.	KLJUČNI SADRŽAJI Богослужбене књиге.	KLJUČNI SADRŽAJI Молитве за упокојене; Велико и мало освећење воде; Други црквени обреди и молитве.

D Богословље	D.5.1 Ученик може да дефинише подјелу празника у Православној Цркви и упореди и анализира празнике по значају.	D.5.2 Ученик може да наброји Господње, Богородичне и најважније светитељске празнике.	D.5.3 Ученик може да објасни живот одређених светитеља и разумије начин на који су постали свети.
	KLJUČNI SADRŽAJI Празници.	KLJUČNI SADRŽAJI Господњи празници; Богородичини празници; Светитељски празници.	KLJUČNI SADRŽAJI Свети Стефан; Свети Јован Крститељ; Свети Василије Велики; Свети Сава; Свети великомученик Георгије; Света великомученица Марина; Свети пророк Илија; Света Петка-Параскева; Свети Димитрије; Свети Архангел Михаило; Свети Николај.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелку "Учење и подучавање".		
	D.5.4 Ученик може да анализира представе крсних слава на иконама.	D.5.5 Ученик може да изложи датуме када се славе поједине крсне славе.	
	KLJUČNI SADRŽAJI Представе светитеља на иконама.	KLJUČNI SADRŽAJI Прослављање крсних слава.	

E Живот	E.5.1 Ученик може да спозна и разумије празник Васкрсења Христовог као темеља хришћанске вјере.	E.5.2 Ученик може да процијени потребу и улогу крсне славе код православних Срба.	E.5.3 Ученик може да објасни начин слављења и славске обичаје код Православних Срба.
<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Васкрсење Христово. Крсне славе. Славски обичаји.</p>			
<p>PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA</p> <p>Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".</p>			
<p>E.5.4</p> <p>Ученик може да објасни настанак и потребу хришћанског поста, те наброји врсте постова.</p>			
<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Настанак, значај, потреба, начин и вријеме поста.</p>			

- Osnovno
- 6

Godine učenja i podučavanja predmeta: 6

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.6.1	B.6.1	Свете тајне	D.6.1	E.6.1
A.6.2	B.6.2	C.6.1	D.6.2	E.6.2
A.6.3	B.6.3	C.6.2	D.6.3	
	B.6.4		D.6.4	
	B.6.5		D.6.5	
	B.6.6			
	B.6.7			
	B.6.8			

A Извори вјере	A.6.1	A.6.2	A.6.3
	Ученик може да анализира ко су били први хришћани и како се ширила рана Црква.	Ученик може да објасни начин обраћања Савла у хришћанство, те препозна улогу и значај Светих апостола Петра и Павла у раној Цркви.	Ученик може да наброји значајна мјеста и догађаје мисије Светих апостола Петра и Павла.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Живот ране Цркве.	Свети апостоли Петар и Павле.	Мисија апостола.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		
B Црква	B.6.1	B.6.2	B.6.3
	Ученик може да дефинише појам Црква и наброји периоде историје хришћанске Цркве.	Ученик може да препозна начин примања хришћанства и именује хришћанске мисионаре код Срба и других словенских народа.	Ученик може да именује оснивача династије Немањића и процијени значај његове владавине за српски народ.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Хришћанска Црква.	Крштење Словена.	Стефан Немања.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		

V.6.4

Ученик може да дефинише значај Светог Саве за Српску православну Цркву и род српски и објасни улогу Светог Саве у организацији СПЦ.

KLJUČNI SADRŽAJI

Свети Сава;
Српска православна Црква - самосталност и организација;
Манастир Хиландар.

V.6.5

Ученик може да наброји српске задужбине и њихове задужбине.

KLJUČNI SADRŽAJI

Српски владари и њихове задужбине.

V.6.6

Ученик може да именује најважније српске владаре у средњовјековној Босни и опише њихов значај за Српску православну цркву.

KLJUČNI SADRŽAJI

Српски владари у средњовјековној Босни.

V.6.7

Ученик може да наброји и опише важније манастире на територији Републике Српске и Федерације БиХ.

KLJUČNI SADRŽAJI

Манастири у Републици Српској и Федерацији БиХ.

V.6.8

Ученик може да објасни стање СПЦ под турском владавином и анализира стање СПЦ након османске владавине до данас.

KLJUČNI SADRŽAJI

Стање у СПЦ под турском владавином;
СПЦ од 1878-1945. године.

С
Богослужење
и Свете
тајне

C.6.1

Ученик може да објасни мјесто и значај празника Вазнесења Господњег у богослужбеном кругу.

KLJUČNI SADRŽAJI

Вазнесење Господње.

C.6.2

Ученик може да анализира улогу празника Педесетнице у богослужбеном животу.

KLJUČNI SADRŽAJI

Силазак Светог Духа на апостоле - Педесетница.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".

D Богословље	D.6.1 Ученик може да препозна значај доласка цара Константина на власт за хришћанство	D.6.2 Ученик може да објасни циљ и начин монашког живота.	D.6.3 Ученик може да анализира смисао и значај Васељенских сабора, као и њихових одлука.
	KLJUČNI SADRŽAJI Цар Константин.	KLJUČNI SADRŽAJI Монаштво.	KLJUČNI SADRŽAJI Васељенски сабори.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

D.6.4 Ученик може да препозна и упореди разлике учења православне и римокатоличке Цркве и процијени разлоге појаве протестантизма у Европи.	D.6.5 Ученик може да препозна и упореди основна учења и обичаје ислама (у БиХ).
--	--

KLJUČNI SADRŽAJI

Римокатоличка Црква;
Протестантизам.

KLJUČNI SADRŽAJI

Ислам.

E Живот	E.6.1 Ученик може да схвати чврстину вјере Светог првомученика и архиђакон Стефана и препозна разлоге мученичког страдања за своју вјеру у раној Цркви.	E.6.2 Ученик може да процијени значај личности цара Душана и кнеза Лазара за СПЦ и род српски и анализира улогу СПЦ на очувању јединства српског народа послије Косовске битке до данас.
------------	--	---

KLJUČNI SADRŽAJI

Свети првомученик и архиђакон Стефан;
Ширење и страдање Цркве.

KLJUČNI SADRŽAJI

Цар Душан и Свети кнез Лазар;
Косовска етика.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

- Osnovno
- 7

Godine učenja i podučavanja predmeta: 7

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.7.1	B.7.1	Свете тајне	D.7.1	E.7.1
A.7.2	B.7.2	C.7.1	D.7.2	E.7.2
A.7.3		C.7.2	D.7.3	
A.7.4		C.7.3	D.7.4	
A.7.5				
A.7.6				
A.7.7				
A.7.8				
A.7.9				

A Извори вјере	A.7.1	A.7.2	A.7.3
	Ученик може да препозна важност Светог писма, наброји књиге Светог писма Старог завјета и упозна се са њиховим основним садржајима	Ученик може да наброји писце књига Светог писма Старог завјета и упозна се са друштвеним и социјалним приликама из времена настанка канона Светог писма Старог завјета.	Ученик може да дефинише појам „старозавјетни Патријарси“ и покаже на географској карти мјеста на којима су живјели старозавјетни Патријарси.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Свето писмо Старог завјета; Књиге Старог завјета.	Писци књига Старог завјета. Свијет Старог завјета.	Старозавјетни Патријарси.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".		

A.7.4

Ученик може да разумије потребу за првим писаним законом Божјим и опише начин и вријеме уласка јеврејског народа у Обећану земљу.

KLJUČNI SADRŽAJI

Први закон Божји;
Улазак у обећану земљу.

A.7.5

Ученик може да препозна Божију улогу у организовању живота јеврејског народа у Обећаној земљи.

KLJUČNI SADRŽAJI

Обећана земља: улазак, борба за опстанак и организација живота.

A.7.6

Ученик може да објасни значај цара Давида и његових Псалама.

KLJUČNI SADRŽAJI

Давид и Псалми.

A.7.7

Ученик може да објасни живот цара Соломона и препозна богонадахнутост и мудрост у његовим списима.

KLJUČNI SADRŽAJI

Соломон.

A.7.8

Ученик може да наброји пророке и објасни њихову улогу у Старом завјету.

KLJUČNI SADRŽAJI

Пророци: Осија, Михеј, Исаија Вавилонско ропство.

A.7.9

Ученик може да објасни Вавилонско ропство јеврејског народа.

KLJUČNI SADRŽAJI

**В
Црква****В.7.1**

Ученик може да препозна Божји избор патријарха Аврама као праслику Христа (Главу Цркве) и његових потомака као икону новозавјетне Цркве.

KLJUČNI SADRŽAJI

Аврам;
Исак;
Јаков.

В.7.2

Ученик може да објасни разлику између јеврејског народа и незнабожачких народа као праслику разлике између чланова Цркве и осталог свијета.

KLJUČNI SADRŽAJI

Јеврејски народ и незнабожци.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

C Богослужење и Свете тајне	C.7.1 Ученик може да разумије обрезање старозавјетног народа, израз савеза и заједништа са Богом, као праслику Свете тајне крштења	C.7.2 Ученик може да упореди прославу старозавјетног празника Пасхе са прославом празника Васкрсења Христовог.	C.7.3 Ученик може да анализира значај и улогу Псалама у богослужењима Цркве.
	KLJUČNI SADRŽAJI Обрезање.	KLJUČNI SADRŽAJI Пасха - праобраз Васкрсења.	KLJUČNI SADRŽAJI Давид и Псалми.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA Препоруке за остварење васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".		
D Богословље	D.7.1 Ученик може да објасни значај Аврамовог „да“ Богу.	D.7.2 Ученик може да дефинише појмове: „завјет“ „ропство“ и „слобода“ у вези са јеврејским народом.	D.7.3 Ученик може да анализира успон и пад јеврејског народа у вјери у Једнога Бога.
	KLJUČNI SADRŽAJI Аврамов савез са Богом.	KLJUČNI SADRŽAJI Јеврејски народ - завјет, ропство, слобода.	KLJUČNI SADRŽAJI Јеврејски народ: ропство, ослобођење, путовање по пустињи и његов препород.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".		
	D.7.4 Ученик може да препозна и анализира појам „љубав“ у дјелу пророка Осије и појам „мир“ у дјелу пророка Михеја.		
	KLJUČNI SADRŽAJI Пророк Осија; Пророк Михеј.		

E
Живот

E.7.1

Ученик може да препозна Јосифов примјер праведности и Божјег промисла о њему.

E.7.2

Ученик може да дефинише појам „криза вјере и морала“ и процијени значај моралног владања кроз призму појмова „ропство и слобода“.

KLJUČNI SADRŽAJI

Јосиф.

KLJUČNI SADRŽAJI

Распад царства;

Вавилонско ропство.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".

- Osnovno
- 8

Godine učenja i podučavanja predmeta: 8

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.8.1	B.8.1	Свете тајне	D.8.1	E.8.1
A.8.2	B.8.2	C.8.1	D.8.2	E.8.2
A.8.3	B.8.3	C.8.2	D.8.3	E.8.3
A.8.4		C.8.3	D.8.4	
A.8.5		C.8.4	D.8.5	
			D.8.6	

A Извори вјере	A.8.1	A.8.2	A.8.3
	Ученик може да спозна основне чињенице о стању јеврејског народа у доба Господа Исуса Христа.	Ученик може да наброји новозавјетне књиге и анализира њихов значај.	Ученик може да се упозна са догађајима из Христовог дјетињства.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Јеврејски народ.	Новозавјетне књиге.	Христово дјетињство.
PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA			
Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".			
	A.8.4	A.8.5	
	Ученик може да препозна значај и улогу Св. Јована Крститеља и спозна основне чињенице везане за избор апостола.	Ученик може да разумије и појасни поруку јеванђељских прича.	
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	
	Свети Јован Крститељ; Апостоли.	Христос - учитељ.	

В Црква	В.8.1 Ученик може да објасни догађаје у вези са празником Цвијети и упозна се са догађајима у вези са Христовим страдањем.	В.8.2 Ученик може да разумије значај и смисао Васкрсења Христовог као централног догађаја у помирењу човјека са Богом.	В.8.3 Ученик може да објасни догађај Вазнесења.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI

KLJUČNI SADRŽAJI

Улазак Господа Исуса Христа у Јерусалим;
Издаја Јудина;
Понтије Пилат;
Распеће и погреб Господа Исуса Христа.

KLJUČNI SADRŽAJI

Васкрсење Христово.

KLJUČNI SADRŽAJI

Вазнесење.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

С Богослужење и Свете тајне	С.8.1 Ученик може да схвати смисао и важност Свете тајне крштења.	С.8.2 Ученик може да разумије потребу и значај молитве Оче наш.	С.8.3 Ученик може да процијени смисао и важност Тајне вечере и схвати значај учешћа у Светој тајни причешћа.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI

KLJUČNI SADRŽAJI

Крштење Христово.

KLJUČNI SADRŽAJI

Молитва Господња - Оче наш.

KLJUČNI SADRŽAJI

Тајна вечера;
Света тајна Причешћа.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

С.8.4

Ученик може да анализира смисао јављања и сусрета са Васкрслим Христом (мироносица, ученика, браће...).

KLJUČNI SADRŽAJI

Јављања Васкрслог Христа.

D Богословље	D.8.1	D.8.2	D.8.3
	Ученик може да разумије догађај Оваплоћења као пројаву љубави Божје према човјеку.	Ученик може да процијени важност рођења Христовог којим је Бог постао један од нас.	Ученик може да разумије Христову проповијед као испуњење обећања Божјег о спасењу свијета и човјека.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Тајна Оваплоћења.	Рођење Христово - Божић.	Испуњење обећања у Христу.
PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA			
Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".			
	D.8.4	D.8.5	D.8.6
	Ученик може да процијени значај јеванђељских чуда у спаситељском дјелу Господа Исуса Христа.	Ученик може да препозна и разумије објављивање Христове божанске моћи у свијету.	Ученик може да препозна објаву Христове људске природе кроз молитву у Гетсиманском врту и схвати смисао добровољног страдања.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Изгъечење одузетог у Капернауму; Изгъечење слијепог; Васкрсење Јаирове кћери.	Васкрсење Лазарево.	Молитва у Гетсиманском врту.

Е
Живот

Е.8.1

Ученик може да препозна и анализира поучни и савремени значај Христових прича.

Е.8.2

Ученик може да препозна улогу покајања и праштања у хришћанском животу, те дефинише ко је наш ближњи.

Е.8.3

Ученик може да дефинише однос Спаситеља у својој мисији према женама и дјечи.

KLJUČNI SADRŽAJI

Христове приче;
Побожни (богати) младић и Закхеј;
Царство Божије.

KLJUČNI SADRŽAJI

Милостиви отац - покајање.
Милостиви Самарјанин.

KLJUČNI SADRŽAJI

Христова мисија спасења.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

- Osnovno
- 9

Godine učenja i podučavanja predmeta: 9

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.9.1	B.9.1	Свете тајне	D.9.1	E.9.1
A.9.2	B.9.2	C.9.1	D.9.2	E.9.2
	B.9.3	C.9.2	D.9.3	E.9.3
	B.9.4	C.9.3	D.9.4	E.9.4
				E.9.5
				E.9.6
				E.9.7

A Извори вјере	A.9.1	A.9.2	
	Ученик може да усвоји да је Христос од Бога обећани Спаситељ-Месија и разумије Христову пророчко-учитељску мисију.	Ученик може да објасни и упореди основе старозавјетног и новозавјетног моралног закона.	
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	
	Господ Исус Христос: Месија, пророк и учитељ.	Старозавјетни и новозавјетни закон.	
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		
B Црква	B.9.1	B.9.2	B.9.3
	Ученик може да разумије хришћанску породицу као „малу Цркву“.	Ученик може да усвоји и покаже правилно понашање у Цркви.	Ученик може да процијени да је јединство са Богом у Цркви циљ човјековог живота.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Брак и хришћанска породица.	Понашање у цркви.	Заједница са Богом и ближњима.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		

V.9.4

Ученик може да препозна шта значи у црквеном животу бити пријатељ са Христом.

KLJUČNI SADRŽAJI

Христови пријатељи.

C Богослужење и Свете тајне

C.9.1

Ученик може да разумије смисао и значај поста.

C.9.2

Ученик може да схвати важност молитве у односу Бога и човјека и појасни улогу молитве у животу човјека.

C.9.3

Ученик може да разумије и доживи Свету Литургију као реални сусрет Бога и човјека.

KLJUČNI SADRŽAJI

Пост.

KLJUČNI SADRŽAJI

Молитва.

KLJUČNI SADRŽAJI

Света Литургија.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

D Богословље

D.9.1

Ученик може да препозна да је остваривање заједнице са Богом једини начин превазилажења гријеха и смрти.

D.9.2

Ученик може да усвоји да је темељ хришћанске вјере побједа Христова над смрћу.

D.9.3

Ученик може да препозна смисао страдања за Христа.

KLJUČNI SADRŽAJI

Побједа над гријехом, смрти и ђаволом.

KLJUČNI SADRŽAJI

Васкрсење.

KLJUČNI SADRŽAJI

Страдање хришћана.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

D.9.4

Ученик може да упозна шта су хришћанске деноминације и објасни њихово поријекло и учење.

KLJUČNI SADRŽAJI

Хришћанске деноминације.

Е Живот

Е.9.1

Ученик може да дефинише у хришћанском поимању појмове: морал, покајање, гријех, егоизам и одговорност.

Е.9.2

Ученик може да схвати важност покајања у хришћанском животу као измирење, праштање и почетак новог начина живота.

Е.9.3

Ученик може да спозна да је љубав темељ односа са Богом и ближњима и разумије значај вјере, наде и љубави у хришћанском животу.

KLJUČNI SADRŽAJI

Морал;
Покајање;
Гријех;
Егоизам;
Одговорност.

KLJUČNI SADRŽAJI

Покајање.

KLJUČNI SADRŽAJI

Вјера, нада и љубав.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

Е.9.4

Ученик може да објасни Христову Бесједу на гори као основу човјековог моралног живота.

Е.9.5

Ученик може да анализира хришћански однос према свијету.

Е.9.6

Ученик може да схвати важност љубави и поштовања у међусобним односима у породици.

KLJUČNI SADRŽAJI

Бесједа на гори.

KLJUČNI SADRŽAJI

Хришћанство и свијет.

KLJUČNI SADRŽAJI

Родитељи и дјеца.

E.9.7

Ученик може да препозна човјека као једино слободно биће и схвати да слобода значи преузимање одговорности за своја дјела.

KLJUČNI SADRŽAJI

Одговорност;

Слобода воље.

- Srednje
- I

Godine učenja i podučavanja predmeta: 10

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.I.1	B.I.1	Свете тајне	D.I.1	E.I.1
A.I.2	B.I.2	C.I.1	D.I.2	E.I.2
	B.I.3	C.I.2	D.I.3	E.I.3
	B.I.4	C.I.3	D.I.4	E.I.4
	B.I.5	C.I.4		
		C.I.5		
		C.I.6		
		C.I.7		

A Извори вјере	A.I.1	A.I.2
	Ученик може да дефинише значај Светог предања и процијени улогу и значај Светога писма у животу Цркве.	Ученик може да објасни како се Бог открива у Старом, а како у Новом завјету.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Свето писмо и Свето предање.	Бог у откривењу Старог и Новог завјета.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA	
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".	

В Црква	В.1.1	В.1.2	В.1.3
	Ученик може да дефинише улогу Духа Светог у Старом и Новом завјету и објасни значај Цркве као заједнице љубави Бога и човјека.	Ученик може да спозна Господа Исуса Христа као Главу и оснивача Цркве.	Ученик може да разумије настанак Цркве силаском Светог Духа и објасни улогу свештенства и мирјана у Цркви.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Дух Свети у Цркви Старог и Новог завјета; Остварење Божанске љубави у Цркви као заједници.	Христос - Глава Цркве.	Силазак Светог Духа на апостоле - Педесетница. Свештеници и мирјани у Цркви.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		
	В.1.4	В.1.5	
	Ученик може да дефинише како је Црква једна и света, саборна и апостолска.	Ученик може да се упозна са животом ране Цркве и анализира Њен развој кроз вијекове.	
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	
	Својства Цркве.	Црква Христова кроз вјекове.	
С Богослужење и Свете тајне	С.1.1	С.1.2	С.1.3
	Ученик може да објасни настанак и значај Свете Тајне Крштења као момента ступања у црквену заједницу и разумије крштење као израз наше вјере и исповиједања.	Ученик може да разумије како се припремамо за Свету тајну крштења и објасни улога кума на крштењу.	Ученик може да анализира значај Свете тајне миропомазања и дарова Светог Духа за живот хришћана.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Света Тајна Крштења.	Припрема за Свету тајну крштења и улога кума.	Света тајна миропомазања.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		

C.I.4

Ученик може да дефинише и разумије потребу и значај Свете тајне покајања.

KLJUČNI SADRŽAJI

Света тајна покајања.

C.I.5

Ученик може да дефинише улогу храма као примарног богослужбеног мјеста.

KLJUČNI SADRŽAJI

Храм као примарно мјесто богослужења.

C.I.6

Ученик може да препозна значај и суштину Свете Литургије као централног богослужења, те објасни дијелове и садржаје Свете Литургије.

KLJUČNI SADRŽAJI

Света Литургија.

C.I.7

Ученик може да разумије смисао и значај Свете тајне брака, Свете тајне јелеосвећења и молитвословља.

KLJUČNI SADRŽAJI

Света тајна брака;

Света тајна јелеосвећења;

Молитвословља.

D
Богословље

D.I.1

Ученик може да објасни смисао и могућности богопознања.

KLJUČNI SADRŽAJI

Заједница са Богом у Светим тајнама.

D.I.2

Ученик може да појасни значај Господњег оваплоћења - доласка и мисије Спаситеља.

KLJUČNI SADRŽAJI

Оваплоћење Господа Исуса Христа.

D.I.3

Ученик може да појасни Свету Литургију као заједничко дјело Бога и човјека.

KLJUČNI SADRŽAJI

Света Литургија.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

D.I.4

Ученик може да анализира разлику, наброји Господње и Богородичине празнике и успомене светих, те објасни годишњи круг празника.

Годишњи круг празника;

Господњи, Богородичини и светитељски празници.

E
Живот

E.I.1

Ученик може да процијени значај учешћа у Светим тајнама, кроз које заједничаримо са Богом.

KLJUČNI SADRŽAJI

Заједница са Богом у светим тајнама.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

E.I.2

Ученик може да разумије смисао и значај молитве у животу хришћана и објасни шта су заједничке, а шта личне молитве.

KLJUČNI SADRŽAJI

Молитве Цркве - личне и заједничке молитве.

E.I.3

Ученик може да процијени улогу и важност хришћанског поста, дефинише врсте постова и разумије начин на који се пости.

KLJUČNI SADRŽAJI

Пост.

E.I.4

Ученик може да дефинише смисао успомена светих, са посебним освртом на своју Крсну славу.

KLJUČNI SADRŽAJI

Дани успомена светих.

- Srednje
- II

Godine učenja i podučavanja predmeta: 11

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.II.1	B.II.1	Свете тајне	D.II.1	E.II.1
A.II.2	B.II.2	C.II.1	D.II.2	E.II.2
A.II.3			D.II.3	E.II.3
A.II.4			D.II.4	E.II.4
A.II.5			D.II.5	
			D.II.6	
			D.II.7	
			D.II.8	
			D.II.9	

A Извори вјере	A.II.1	A.II.2	A.II.3
	Ученик може да објасни улогу Старог завјета у припреми народа за долазак Месије.	Ученик може да анализира улогу Пророка Мојсија и значај Декалога у Старом завјету.	Ученик може да дефинише улогу судија и цара Давида и Соломона у историји јеврејског и других народа.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Стари завјет - припрема за долазак Месије.	Пророк Мојсије и Декалог.	Судије; Цар Давид; Цар Соломон.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA		
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".		
	A.II.4	A.II.5	
	Ученик може да дефинише пророчку службу у Старом завјету и објасни улогу пророка у најави доласка Месије.	Ученик може да објасни примјер праведног Јова, процијени значај Књиге проповједникове и анализира личност Св. Јована Крститеља као последњег пророка Старог завјета.	
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	
	Пророци.	Праведни Јов; Књига проповједникова; Свети јован Крститељ.	

B
Црква

B.II.1

Ученик може да препозна савез Израилља са Богом као икону новозавјетне Цркве.

B.II.2

Ученик оже да објасни како је старозавјетни Закон водич ка новозавјетној Цркви и будућем Царству Божјем.

KLJUČNI SADRŽAJI

Старозавјетна Црква.

KLJUČNI SADRŽAJI

Старозавјетни Закон.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

C
Богослужење
и Свете
тајне

C.II.1

Ученик може да процијени васпитни, молитвени и богослужбени карактер Псалама.

KLJUČNI SADRŽAJI

Псалми.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

D
Богословље

D.II.1

Ученик може да дефинише основне истине учења Цркве о Богу као Пресветој Тројици.

D.II.2

Ученик може да објасни учење Цркве о Богу Оцу, Богу Сину и Богу Светом Духу.

D.II.3

Ученик може да разумије и објасни стварање свијета као дјело Пресвете Тројице.

KLJUČNI SADRŽAJI

Пресвета Тројица.

KLJUČNI SADRŽAJI

Бог Отац, Син и Дух Свети.

KLJUČNI SADRŽAJI

Стварање свијета.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

	<p>D.II.4</p> <p>Ученик може да дефинише чин стварања свијета ни из чега и објасни узрок постанка свијета.</p>	<p>D.II.5</p> <p>Ученик може да дефинише учење Цркве о духовном и материјалном свијету и разумије важност творевине у икономији спасења.</p>	<p>D.II.6</p> <p>Ученик може да разумије и објасни разлоге Божјег стварања човјека.</p>
	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Узрок стварања свијета.</p>	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Духовни и материјални свијет.</p>	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Стварање човјека.</p>
	<p>D.II.7</p> <p>Ученик може да дефинише појам слободу и разумије слободу као дар од Бога.</p>	<p>D.II.8</p> <p>Ученик може да објасни злоупотребу слободу која доводи до промашаја циља човјековог постојања.</p>	<p>D.II.9</p> <p>Ученик може да анализира разлоге пропадљивости творевине као последице губитка заједнице са Богом.</p>
	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Човјекова слобода.</p>	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Злоупотреба слободу.</p>	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Губитак заједнице са Богом - пропадљивост творевине.</p>
Е	<p>Е.II.1</p> <p>Ученик може да анализира савремена људска трагања за Божјим постојањем.</p>	<p>Е.II.2</p> <p>Ученик може да процијени циљ постојања човјека и дефинише његову улогу у свијету.</p>	<p>Е.II.3</p> <p>Ученик може да анализира човјеков однос према творевини и дефинише будућу бригу и љубав Божју према човјеку и творевини.</p>
Живот	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Трагање за Богом савременог свијета и човјека.</p>	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Човјек - управитељ творевине.</p>	<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <p>Изнање из раја и обећање Месије који ће доћи.</p>
	<p>PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA</p> <p>Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".</p>		

E.II.4

**Ученик може да
процијени посљедице
злоупотребе слободе и
човјековог избора.**

KLJUČNI SADRŽAJI

Смрт - посљедица злоупотребе слободе.

- Srednje
- III

Godine učenja i podučavanja predmeta: 12

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.III.1	B.III.1	Свете тајне	D.III.1	E.III.1
A.III.2	B.III.2	C.III.1	D.III.2	E.III.2
A.III.3		C.III.2	D.III.3	E.III.3
A.III.4		C.III.3	D.III.4	E.III.4
A.III.5			D.III.5	E.III.5
			D.III.6	
			D.III.7	

A Извори вјере	A.III.1	A.III.2	A.III.3
	Ученик може да се упозна се са рођењем и животом Пресвете Богородице.	Ученик може да разумије и анализира значај и поруку јеванђељских прича.	Ученик може да разумије значај и улогу Новозавјетних заповијести.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Рођење Пресвете Богородице.	Христова проповјед.	Новозавјетне заповијести.
PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA			
Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".			
	A.III.4	A.III.5	
	Ученик може да се упозна са животом и мисијом Апостола Павла, те значајем његових Посланица.	Ученик може да објасни смисао и улогу догађаја везаних за празнике: Преображење, Васкрсење Лазарево, Цвијети и Вазнесење.	
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	
	Апостол Павле - посланице.	Преображење Господње; Васкрсење Лазарево; Улазак Господа Исуса Христа у Јерусалим - Цвијети; Вазнесење Господње.	

В
Црква

В.ИИ.1

Ученик може да процијени значај Божића у Цркви као празника којим је Бог постао један од нас.

В.ИИ.2

Ученик може да истакне улогу и значај вјере у црквеном животу и богопознању.

KLJUČNI SADRŽAJI

Божић -празник рођења Христовог.

KLJUČNI SADRŽAJI

Вјера - пут ка познању Бога.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

С
Богослужење и Свете тајне

С.ИИ.1

Ученик може да се упозна са основним богослужбеним пјесмама празника.

С.ИИ.2

Ученик може да анализира значај установљења Св. тајне крштења и пројаву Бога људима у Три Лица.

С.ИИ.3

Ученик може да процијени улогу и значај молитве у односу Бога и човјека.

KLJUČNI SADRŽAJI

Божић;
Преображење;
Богојављење.

KLJUČNI SADRŽAJI

Богојављење.

KLJUČNI SADRŽAJI

Молитва- разговор са Богом.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

D Богословље	D.III.1 Ученик може да дефинише улогу Пресвете Богородице у животу и страдању свога Сина.	D.III.2 Ученик може да разумије значај слављења и иконописања Пресвете Богородице.	D.III.3 Ученик може да препозна догађај Оваплоћења као циљ стварања свијета и пројаву љубави Божје према човјеку.
	KLJUČNI SADRŽAJI Богородица мајка Христова.	KLJUČNI SADRŽAJI Како се слави и слика Пресвете Богородица (иконе).	KLJUČNI SADRŽAJI Тајна Оваполоћења Сина Божијег.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

D.III.4 Ученик може да разумије да је Христос истинити и Бог и човјек, те анализира обожење човјека кроз тајну Христове личности.	D.III.5 Ученик може да анализира значај и смисао Васкрсења као централног догађаја у помирењу Бога и човјека.	D.III.6 Ученик може да препозна и разумије значај искупитељског дјела Христовог у циљу уништења гријеха и смрти.
---	---	--

KLJUČNI SADRŽAJI

Христос истинити Бог и човјек;

Обожење у Христу.

KLJUČNI SADRŽAJI

Васкрсење - темељ наше вјере.

KLJUČNI SADRŽAJI

Превазилажење смрти, плод заједнице Бога и човјека у Христу.

D.III.7

Ученик може да усвоји да је темељ хришћанске вјере побједа Христова над смрћу.

KLJUČNI SADRŽAJI

Васкрсење, Христова побједа над смрћу, темељ наше вјере.

E Живот	E.III.1	E.III.2	E.III.3
	Ученик може да процијени значај усвајања моралних и осталих поука из Спаситељевих прича за живот хришћана.	Ученик може да схвати смисао добровољног страдања и страдања за другог, тј. за ближњег свога.	Ученик може да процијени однос вјере и знања, разумије улогу „наде“ у хришћанском животу и спозна „љубав“ као основ и императив хришћанског живота.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Прича о талантима; Прича о царинику и фарисеју; Прича о богаташу и Лазару.	Добровољно страдање - страдање за другог.	Вјера - пут ка познању Бога; Нада, као основ хришћанског живота; Љубав, као императив живота.
PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA			
Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".			
	E.III.4	E.III.5	
	Ученик може да разумије значај праштања као знак помирења са Богом и другим човјеком.	Ученик може да схвати и усвоји покајање као измирење, праштање и почетак новог начина живота.	
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI	
	Праштање - помирење са Богом.	Праштање и покајање - промјена начина живота.	

- Srednje
- IV

Godine učenja i podučavanja predmeta: 13

A Извори вјере	B Црква	C Богослужење и	D Богословље	E Живот
A.IV.1	B.IV.1	Свете тајне	D.IV.1	E.IV.1
A.IV.2	B.IV.2	C.IV.1	D.IV.2	E.IV.2
	B.IV.3		D.IV.3	E.IV.3
	B.IV.4		D.IV.4	E.IV.4
	B.IV.5		D.IV.5	
	B.IV.6		D.IV.6	

A Извори вјере	A.IV.1	A.IV.2
	Ученик може да објасни како је настала Хришћанска Црква и како се ширила након њеног оснивања.	Ученик може да појасни ко је и због чега гонио хришћане у раној Цркви.
	KLJUČNI SADRŽAJI	KLJUČNI SADRŽAJI
	Оснивање и ширење Цркве Христове.	Гоњење Цркве Христове.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA	
	Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".	

В
Црква

V.IV.1

Ученик може да дефинише појам „Црква“ и објасни значај и улогу Миланског едикта за слободу Цркве и хришћана.

V.IV.2

Ученик може да појасни ширење Христове Цркве међу Словенима и другим народима.

V.IV.3

Ученик може да објасни значај и улогу Светог Саве у организовању самосталне Српске архиепископије, те дефинише општи значај црквеног, политичког и књижевног рада Светог Саве.

KLJUČNI SADRŽAJI

Црква Христова;
Милански едикт.

KLJUČNI SADRŽAJI

Црква Христова међу Словенима и другим народима.

KLJUČNI SADRŽAJI

Свети Сава први архиепископ српски;
Оснивање Српске архиепископије и Жички сабор.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".

V.IV.4

Ученик може да анализира улогу и значај светородне лозе Немањића за Српску православну Цркву и српски народ у црквеном, културолошком, политичком и умјетничком погледу.

V.IV.5

Ученик може да анализира и процијени стање и страдање Српске православне цркве под османском влашћу и у Независној држави Хрватској.

V.IV.6

Ученик може да разумије и појасни данашњу организацију Српске православне цркве.

KLJUČNI SADRŽAJI

Светородна лоза Немањића.

KLJUČNI SADRŽAJI

Стање и страдање СПЦ под Турцима;
Страдање СПЦ и српског народа у НДХ-а.

KLJUČNI SADRŽAJI

Данашња организација Српске православне цркве.

C
Богослужење
и Свете
тајне

C.IV.1

Ученик може да препозна светост брака и рађања, као и улогу мајке у хришћанској породици.

KLJUČNI SADRŽAJI

Света тајна брака, светост брака и рађања;

Хришћанска породица.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".

D
Богословље

D.IV.1

Ученик може да процијени улогу и важност сазивања Васељенских сабора.

D.IV.2

Ученик може да анализира узроке и посљедице Великог црквеног раскола.

D.IV.3

Ученик може да се упозна са најважнијим средњовјековним српским манастирима и дјелима српске средњовјековне црквене умјетности.

KLJUČNI SADRŽAJI

Васељенски сабори.

KLJUČNI SADRŽAJI

Велики црквени раскол.

KLJUČNI SADRŽAJI

Српски средњовјековни манастири и црквена умјетност.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјелјку "Учење и подучавање".

D.IV.4

Ученик може да препозна и упореди разлике и сличности између Православне и Римокатоличке Цркве и других хришћанских деноминација.

D.IV.5

Ученик може да објасни које су то највеће свјетске религије и дефинише њихова основна учења.

D.IV.6

Ученик може да препозна у Христовој личности начин и циљ хришћанског живота и спасења.

KLJUČNI SADRŽAJI

Римокатоличка Црква и друге хришћанске деноминације.

KLJUČNI SADRŽAJI

Јудаизам;
Ислам;
Будизам.

KLJUČNI SADRŽAJI

Христос - Свјетлост која свијетли у тами свијета.

E
Живот

E.IV.1

Ученик може да појасни однос према припадницима других религија.

E.IV.2

Ученик може да разумије православни однос према Божјој творевини и дефинише став Православне Цркве према екологији.

E.IV.3

Ученик може да разумије и усвоји став Цркве према самоубиству, болестима оvisности и еутаназiji.

KLJUČNI SADRŽAJI

Однос према припадницима других религија.

KLJUČNI SADRŽAJI

Однос човјека према творевини (хришћанство и екологија).

KLJUČNI SADRŽAJI

Негативни односи према животу: а) самоубиство, б) болести оvisности, в) еутаназija.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Препоруке за постизање васпитно-образовних исхода налазе се у одјељку "Учење и подучавање".

E.IV.4

Ученик може да разумије и објасни улогу подвига и светости у хришћанском животу.

KLJUČNI SADRŽAJI

Подвиг у хришћанском животу;

Светост и обожење као циљ хришћанског живота;

Учење и подучавање

ИСКУСТВА УЧЕЊА

Васпитно-образовни процес Православне вјеронауке подразумијева стицање и развој знања, вриједносних гледишта и судова, а посебно способности и осјећања унутар вјерскога и литургијског живота ученика. Дакле, Православна вјеронаука треба да води ка практичном карактеру православне вјере. Православље је више од теорије, више од учења „написаног на папиру“ и Православна вјеронаука треба да је стаза дуж које, у најдубљем и најбогатијем смислу, путујемо пут живота у заједници дјетета са вјероучитељем и родитељем. На овај начин вјеронаука је васпитно-образовни процес који се одвија на релацији родитељ-дијете-вјероучитељ-свештеник-црквена заједница. У погледу мјеста извођења, настава вјеронауке се углавном изводи у школи, а литургијска катихеза се одвија у породици и школи, а понајвише у Цркви. Према томе, темељ за поучавање јесте свакако литургијска-богословска катихезација која представља увођење ученика у Свету Литургију која представља личну заједницу Бога и човјека у Христу. Оваква катихизација је утемељена на хришћанској слободи као заједништву љубави са другом личношћу. Кроз Православну вјеронауку у ученику, првенствено, треба изградити свијест о бићу које се остварује и испуњава у заједници личности, али на темељу учења Православне Цркве о Божјем постојању као заједници Трију Личности, Оца, Сина и Светог Духа, и на темељу општег животног и литургијског искуства Цркве. То значи да се вјера у Бога, знање о Богу, слобода, личност, љубав поистовјећују с литургијским постојањем човјека, које је посебан начин постојања и дјеловања у односу с Богом, другим људима, са свијетом и самим собом.

Циљеви Православне вјеронауке остварују се тако да ученик проширује и продубљује знање, развија способности и утврђује своја гледишта током и изван наставног процеса, односно радом у одјељењу, пару и појединачно. С обзиром на васпитну функцију и главни циљ Православне вјеронауке је остварив у заједништву, а искуства учења и рад у заједници највише придоносе развоју компетенција изражавања, подстицања дијалога, прихватања различитости, повезивања у вјерску и друштвену заједницу. Васпитно-образовни процес треба организовати у складу с наставним принципима (начелима): вјерске утемељености, очигледности, повезивања наученога са животном праксом и актуелностима савременог живота, узрасне и индивидуалне примјерености, систематичности и поступности, свјесне активности, трајности знања вјештина и навика, те принципом рационализације. У остваривању васпитно-образовних исхода треба примјењивати разноврсне активности које садрже слушање и разговор о датој теми, играње, илустровање, драматизацију, употребу различитих медија и средстава,

демонстрацију, а на крају и вредновање постигнутог. При избору активности треба узети у обзир ученичке потребе да се баве нечим стварним, корисним и за њих саме и за заједницу, те да виде смисао онога што уче. Треба подстицати ученичку активност и иницијативу у осмишљавању начина учења и остваривања тематских садржаја те вредновања. Како би се остварили очекивани васпитно-образовни исходи код сваког ученика, искуства учења је потребно прилагодити ученичком узрасту и психолошкој осјетљивости ученика одређивањем примјерене количине наставних садржаја, те примјеном различитих васпитних и педагошко-дидактичких метода.

УЛОГА ВЈЕРОУЧИТЕЉА

Пошто се метода преношења искуства вјере темељи на православном поимању слободне и непоновљиве личности, потребно је нагласити да је вјероучитељ као својеврстан литург кључна фигура и да о односу који оствари с ученицима зависи њихово учење и развој те сâм васпитно-образовни процес. Основна поставка Православне вјеронауке је у томе да се однос вјероучитељ – ученик остварује у слободном односу јеванђелске љубави – послушности и уважавања. Вјероучитељ подстиче развој и учење гледајући у ученику јединствену и непоновљиву хршћанску личност коју треба водити кроз васпитно-образовни процес развијајући компетенције и усвајајући хришћанске вриједности. Својим човјекољубивим односом анимира и подстиче ученика према његовим склоностима, мотивише га различитим похвалама, вредновањем и изражава очекиване резултате, те пут до њиховог остварења. Вјероучитељ пружа непрестану подршку показујући и, ако је потребно, исправљајући смјер у учењу. Дакле испочетка се појављује као водич и управитељ, а касније као сарадник у васпитно-образовном процесу. У поучавању истиче битне, кључне и носиве појмове од којих се састоји структура тематских садржаја како би ученик у процесу учења лакше стекао знања, савладао вјештине и обликовао гледишта изражена васпитно-образовним исходима. Остваривање међусобне вјере и повјерења између учитеља и ученика јесте посебан однос који вјероучитељ остварује свједочењем истине вјере. Дакле, сам вјероучитељ свједочи и потврђује оно што преноси кроз дух заједништва са ученицима директним (непосредним), индиректним (посредним) и кооперативним методама. Пошто ученици имају различите могућности, потребе и интересовања, вјероучитељ прилагођава наставне садржаје и задатке њиховим способностима имајући на уму узраст, разлике у искуству, темпо рада, мотивацију, гледишта према извршавању школских задатака и друге особине. Ипак ученику који показује даровитост потребно је пружити задатке попут истраживања поједине теме, а док ученику који слабије остварује очекиване исходе или ученицима с тешкоћама, потребно је приступити са додатном пажњом. У циљу подстицања осјећања заједништва у раду потребно је повремено и активирати ученике да пружају подршку и помажу једни другима кроз рад у пару или групи. Најважније је да се сваки ученик осјећа важним и јединственим учесником школске заједнице, што је у основи хришћанске културе и идентитета.

МАТЕРИЈАЛИ И ИЗВОРИ

У наставном процесу реализације наставе Православне вјеронауке употребљавају се различити материјали и извори. На првом мјесту су свакако: уџбеници, радне свеске, Библијски атлас, Свето писмо Старог и Новог завјета, Пролог, разни приручници, црквене енциклопедије, лексикони, књиге и чланци богословног карактера. Посебно мјесто заузимају мултимедијски садржаји и информацијско-комуникацијска технологија као савремени медији. Али током коришћења различитих наставних средстава треба свакако наћи праву одговорну и рационалну мјеру током њихове примјене.

ОКРУЖЕЊЕ ЗА УЧЕЊЕ И ВРИЈЕМЕ

Учионица, а посебно кабинет Православне вјеронауке, ако за то постоје реални услови, примарно су мјесто за реализацију наставних садржаја из Православне вјеронауке. Међутим, како би се боље остварили поједини васпитно-образовни исходи, а како би се више подстицало искуство и доживљај саме вјере, часови Православне вјеронауке се могу реализовати и у храму. Ове часове треба планирати приликом литургијског окупљања или приликом неког другог богослужења Православне Цркве. Такође часови Православне вјеронауке се могу реализовати и у природи кроз теренску наставу и поклоничка путовања. Када се укаже могућност, неки часови се могу реализовати у сарадњи с осталим предметима, а гдје долази до корелације наставних садржаја са тим предметима. Када се изучавају хуманитарни наставни садржаји или они који се односе на друштвену ангажованост они се могу реализовати у ваншколској околини. Сарадња с представницима локалне заједнице и кантоналне управе, те са представницима других вјерских заједница у хуманитарним, еколошким и сличним пројектима свакако може бити подстицајна за ученика. Кроз различите просторно-временске услове ученику се омогућава лакше разумијевање свијета око себе, а и социјализација и препознавање властите улоге као хришћанина у свијету.

Вјероучитељ у раду јесте самосталан, али треба правилно да планира свој рад и на основу плана реализује потребне наставне садржаје како би имао довољно времена за остваривање планираних циљева, али и како би равномјерно остваривао планиране исходе сваке обласне структуре.

Вредновање и оцјењивање

Циљеви наставе Православне вјеронауке спроводе се на информативно-сазнајном и дјелатном плану. Дакле, циљ вјеронауке није првенствено знање (интелектуално) о Богу, него „живот са Богом и у Богу.“ Према томе, кроз изучавање наставних садржаја из предмета Православна вјеронаука подстиче се развој свијести ученика о заједништву унутар вјерске (литургијске) и друштвене заједнице, те се развија свијест о православном духовном (вјерском) и српском (националном) идентитету, али и отвореном односу према припадницима других вјерских заједница.

Ученичка постигнућа вреднују се према стеченом знању, савладаним вјештинама и обликованим погледима која добијају пуноћу смисла у остварењу хришћанског етоса. Вредновање садржава квалитативну и квантитативну процјену ученичких постигнућа, залагања, односа према другима у контексту одговорности и сарадње. Са друге стране, вредновање постигнућа ученика је процес који подразумијева примјену различитих облика системског праћења и вредновања како би се унаприједио процес учења и напредовања ученика, што превазилази праксу бројчаног оцјењивања.

Елементи вредновања Православне вјеронауке су сљедећи:

- а/** сазнања о вјери – усвојеност васпитно-образовних исхода на когнитивном нивоу;
- б/** учешће и креативност – усвојеност и примјена васпитно-образовних исхода у животу на психомоторичком нивоу и
- в/** култура комуникације – развој исправних гледишта према себи, другима и раду.

Кроз вредновање васпитно-образовних исхода прво се подстиче промишљање о учењу и досадашњим резултатима, те се усмјерава на сљедеће активности и ојачава капацитет ученика за учење. У правилу ови облици вредновања се не завршавају оцјенама, него се наглашава размјена информација и искустава о процесима учења и усвојености знања, гледишта и вјештина. Вредновање и поучавање планирају се заједно како би се вредновањем добиле јасне, специфичне и конструктивне информације. У темељима вредновања је јединствен приступ праћења и подстицај индивидуалног развоја сваког ученика. Сврха оваквог приступа вредновања јесте ученичко самовредновање. Ученик учи вредновати своја постигнућа и проналазити могућности за побољшање учења, у чему му помаже вјеручитељева повратна информација (нпр. дневник рада, педагошка свеска анкета, провјере знања, итд).

Вредновање научнога узима у обзир нивое усвојености васпитно-образовних исхода и њихова је процјена код ученика након учења одређеног тематског садржаја или на крају

појединог васпитно-образовног раздобља, те је у складу с предложеним нивоима усвојености васпитно-образовних исхода.

Ученичка постигнућа вреднују се описно и бројчано. Описно праћење укључује системско и континуирано вођење биљешки о ученичким активностима, залагањима, интересовању и постигнутим васпитно-образовним исходима, имајући на уму посебност вриједносне перспективе Православне вјеронауке. Вјероучитељ треба да просуди коју врсту вредновања примијенити како би ученику помогао у самовредновању, односно како би имао увид у ниво остварености резултата и нашао рјешење ако дође до евентуалних потешкоћа. Бројчано праћење исказује се бројчаним оцјенама. Оцјене не морају пратити нивое усвојености одређених васпитно-образовних исхода унутар концепта предмета, али у неким случајевима то могу. Због посебног васпитног карактера предмета Православне вјеронауке препоручује се да се прати у ученичком раду и његово понашање као елемента за вишу оцјену.

Васпитно-образовни исходи се могу вредновати кратким говорним и писаним вјежбама, те усменим путем кроз комуникацију са ученицима. Врло је битно да вјероучитељ, након урађеног вредновања, оствари анализу планираног и оствареног, самокритички оцијени успјешност, запази тешкоће и проблеме и сагледа како успјешније реализовати сљедеће наставне садржаје. На крају извршеног вредновања вјероучитељ треба да направи кратку забиљешку која ће бити смјерница за даље побољшање организације и реализације наставних садржаја, а која истовремено треба да буде корисна за вјероучитеља и ученика.

Један од начина за вредновање учења и самих постигнућа ученика је вођење евиденције кроз тзв. педагошку свеску. То је врста личне биљешнице у којој вјероучитељ за сваки разред и одјељење отвара посебно поглавље. У поглављу исписује име и презиме ученика одређеног разреда и одјељења. Оставља довољно простора испод имена и презимена сваког ученика како би могао биљезити датум када је ученик оцијењен, садржај питања на која је одговарао, садржај одговора који је ученик на задато питање дао, оцјену коју је ученик добио, закључну оцјену на крају полугодишта или школске године, као и лична запажања о ученику, његовом залагању за предмет и понашању.

Посебно су важне писмене и усмене похвале, тј. методе за подстицања ученичких постигнућа и њихове мотивације, којима се може вредновати допринос ученика у стварању подстицаја и расположења за рад, изграђивање и очување добрих међуљудских односа итд. Тако се осигуравају мотивисаност и оспособљеност ученика за цјеложивотно усвајање и разумијевање наставних садржаја из Православне вјеронауке. Доказ усвојености појединог васпитно-образовног исхода јесте показни развој предметних компетенција: активно судјеловање у дијалогу уз поштовање мишљења других; вербално, писмено или илустративно-демонстративно изражавање;

практиковање вјерскога живота и хршћанских вриједности итд.

Вредновање васпитно-образовних исхода је активност која подразумијева учешће човјека (вјероучитеља и ученика) и због чега увијек у себи садржи одређену дозу субјективности. Пошто нема егзактног мјерила или критеријума вредновања, од вјероучитеља се очекује савјесност, одмјереност, искреност, досљедност, принципијелност и коректност. Али, такође, у Православној вјеронауци вјера и повјерење између ученика и учитеља треба да придонесе квалитетнијој рефлексiji и сензибилности ученика у његовим учењу и понашању. Стога вредновања (оцјењивање) од стране вјероучитеља треба да буде јавно, уз образложење и настојање да у томе учествују и ученици. Извјештај о постигнућима ученика треба бити транспарентан за ученика, родитеље и остале учеснике васпитно-образовнога процеса. Он се не своди само на обавијест о оцјени, него треба настојати да се пружи квалитетнији и детаљнији опис свеобухватности и квалитета ученичког постигнућа.

